

мотоколяски, транспортні засоби військових частин і об'єднань, великотоннажні автомобілі та інші технологічні транспортні засоби, що не підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування, трамваї, тролейбуси, гоночні і спортивні механічні транспортні засоби, трактори, самохідні машини, сільськогосподарська техніка, інші механізми, що підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування»; 2) пішоходів, тобто «осіб, які беруть участь у дорожньому русі поза транспортними засобами і не виконують на дорозі будь-яку роботу. До пішоходів прирівнюються також особи, які рухаються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть велосипед, мопед, мотоцикл, везуть санки, візок, дитячу чи інвалідну коляску» [43]; 3) так і інших учасників дорожнього руху (пасажирів, погоничів тварин). Зважаючи на те, що транспортні засоби є об'єктом адміністративно - наглядової діяльності міліції і що на даний час відсутнє їх чітке законодавче визначення та перелік, у чинному Законі України «Про дорожній рух» доцільно закріпити поняття транспортних засобів та навести їх вичерпний перелік.

Безпека дорожнього руху - це система суспільних відносин, яка складається у сфері дорожнього руху з метою задоволення потреб його учасників у переміщенні та відображає ступінь захищеності цих учасників і держави від дорожньо-транспортних пригод та їх наслідків.

Таким чином, забезпечення безпеки дорожнього руху можна визначити як правотворчу, правозастосовну та правоохоронну діяльність державних органів та громадських організацій, наділених контрольно-наглядовими повноваженнями за дотриманням учасниками дорожнього руху, іншими фізичними та юридичними особами загальнообов'язкових правил, нормативів та стандартів, спрямованих на попередження та припинення правопорушень, притягнення правопорушників до відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Правила дорожнього руху: Затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 // Офіційний вісник України. - 2001. - № 41.
2. Про міліцію : Закон України від 20.12.1990 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 4. - Ст. 20.
3. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 31. - Ст. 338.
4. Про Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ: Постанова Кабінету міністрів України від 14 квітня 1997 року // Урядовий кур'єр. - 17 квітня 1997 р.

Протидія корупції в ОВС України: проблеми, аспекти, міжнародний досвід

Павленко С.О., науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи НАВС

За даними міжнародної неурядової організації Transparency International Україна належить до групи найбільш корумпованих країн світу [1].

Одним із найнебезпечніших видів корупції є корупція в органах внутрішніх справ, оскільки вона не тільки викликає негативний суспільний резонанс, а й підриває засади правової держави, перешкоджає розвитку громадянського суспільства, реалізації принципу рівності всіх перед законом, зацікавленості населення в підтриманні правопорядку.

Факти зловживань із боку працівників міліції негативно відображаються на іміджі всієї системи органів внутрішніх справ України, сприяють зростанню

недовіри громадян до здатності правоохоронців забезпечити належний захист їхніх прав і свобод [2, с. 182].

З огляду на це розроблення адекватних та ефективних заходів попередження корупції серед працівників органів внутрішніх справ постає як самостійне науково-практичне завдання. Одним із перспективних заходів щодо протидії злочинності в цій сфері є використання передового світового досвіду.

На думку закордонних фахівців, однією з головних причин корупції в поліції є незадовільне матеріально - фінансове забезпечення правоохоронної діяльності.

Отже, якщо держава зацікавлена у викоріненні корупції серед працівників органів внутрішніх справ, вона, насамперед, повинна забезпечити адекватне фінансування діяльності правоохоронних інституцій. Міжнародна практика переконливо демонструє, що найнижчий рівень корупції серед правоохоронців спостерігається в тих країнах, де для них створено належні соціально-економічні умови праці: Австралії, Данії, Канаді, Новій Зеландії, Норвегії, Нідерландах, Сінгапурі, Швейцарії, Швеції, Фінляндії тощо [2, с. 183].

Передовий закордонний досвід свідчить про те, що запобігання правопорушенням серед працівників поліції, передусім корупції, починається з поліпшення їхнього матеріального становища в частині заробітної платні. У державах, де досягнуто вагомих успіхів щодо протидії корупції, середня заробітна платня працівників поліції (а в деяких випадках і початкова) перевищує розмір середньої заробітної платні по країні. Так, у США середня річна заробітна платня працівника поліції складає 51 410 доларів за середньої заробітної платні по країні лише 42 028 доларів. У Великій Британії це співвідношення виглядає як 23 259 та 22 202 фунтів відповідно, в Австралії - 75 886 і 68 791 австралійських доларів, у Новій Зеландії - 55 900 та 54 000 новозеландських доларів, в Ірландії (після двох років служби) - 34 225 і 34 188 євро, у Грузії (середня місячна) - 600 і 200 доларів США відповідно [2, с. 185].

На відміну від економічно розвинених країн, розмір середнього місячного грошового утримання працівника ОВС України в 2014 р. склав 2500 гривень порівняно із 3328 гривнями середньої заробітної платні по країні [3]. Порівняння середньомісячної заробітної платні працівника міліції України (2500 грн.) з прожитковим мінімумом (1218 грн. у 2014 р. [4]) дозволяє зробити висновок, що держава готова забезпечити мінімальні потреби сім'ї мільонера лише з двох осіб.

Міжнародна практика доводить, що успішна боротьба з корупцією у правоохоронних органах неможлива без демократизації самих інститутів поліції. Центральною рисою демократичності поліції є громадська підтримка її діяльності. Міжнародні норми зобов'язують поліцію постійно працювати над зміцненням цієї підтримки, яка базується на декількох умовах, головними з яких є прозорість діяльності правоохоронних органів, розвиток діалогу та взаєморозуміння між ними і громадою та їхня підзвітність громадськості [5].

Заходи щодо забезпечення прозорості й діалогу можуть включати розповсюдження серед громадян звітів щодо стану злочинності й діяльності поліції, встановлення механізмів доступу до послуг поліції, створення форумів для відкритого обговорення проблем безпеки, а також впровадження форм роботи поліції, заснованих на взаємодії з громадськістю.

Своєрідною формою залучення громадськості до вирішення проблем протидії правопорушенням серед правоохоронців є публічні розслідування. Досвід країн Співдружності показує, що такі розслідування, крім установлення істини у складних та резонансних справах, сприяють підвищенню рівня довіри населення до органів правопорядку. Впровадження такої форми роботи у справі

зміцнення законності в органах внутрішніх справ України матиме лише позитивний ефект.

Зміцненню довіри з боку населення у країнах із низьким рівнем корумпованості сприяє внесення до щорічних звітів правоохоронних структур розділів про їхнє фінансове становище. Наприклад, у щорічному звіті служб поліції, протипожежної безпеки та надзвичайних ситуацій Північної території Австралійського Союзу за 2009-2010 рік питання фінансового характеру займають 37 із 153 сторінок[2, с. 187].

Отже, можна констатувати, що досвід країн, які досягли значних успіхів у протидії корупції в правоохоронних органах, свідчить, що протидія цьому злочину у поліції повинна бути спрямована на ліквідацію умов, що сприяють її виникненню та розвитку. Ця діяльність повинна мати комплексний характер і здійснюватися через реформування порядку фінансування органів внутрішніх справ, системи їх управління, прийняття та імплементації антикорупційного законодавства, демократизацію поліції.

Список використаних джерел :

1. Corruption index 2013 from Transparency International: find out how countries compare [Електронний ресурс] // The Guardian. - Режим доступу: <http://www.guardian.co.uk/news/datablog/2013/dec/01/corruption-index-2013-transparency-international# data>
2. Теличкін І. Протидія корупції в органах внутрішніх справ України : використання передового досвіду / І. Теличкін // Публічне право. - 2013. - № 2 (10). - С. 182-188.
3. Средняя зарплата в Украине за 2014 год [Електронний ресурс] // Союз-Информ. Информационно-аналитическое агентство. - Режим доступу: <http://www.souz-inform.com.ua/index.php>.
4. Прожиточный минимум в Украине 2014. <http://www.obzorzarplat.com.ua/costofliving-minimum-ukraine-2013/>
5. Руководство по демократическим основам полицейской деятельности [Електронний ресурс] // Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе. - Режим доступу: http://polis.osce.org/library/details.php?doc_id=2658&lang=ru